BIOENERGIA

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi
Maa- ja metsätalousvaliokunta, asiantuntijakuuleminen 13.5.2025

Asia: VNS 2/2025 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026-2029

Kiitämme lausuntopyynnöstä.

Yleiset kommentit

Suomi on vakavassa tilanteessa ja julkisen talouden tilanne heikkeni edelleen 2024: julkisen talouden alijäämä syveni 4,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tuemme vahvasti suunnitelman pyrkimystä vakauttaa julkisen talouden velkasuhde vuoteen 2027 mennessä sekä pidemmän aikavälin tavoitteena tasapainottaa julkinen talous ja kääntää velkasuhde laskuun.

Valtiovarainministeriö arvioi talouskasvun olevan 1,3 % v. 2025 ja 1,5 prosentin tuntumassa v. 2026 — 2029. Luvut ovat hieman optimistisemmat kuin IMF:llä. Vaikka luvut ovat heikentyneet, Suomen kasvunäkymä on muuta euroaluetta, Venäjää ja Japania parempi, Britannian tasolla. Yhdysvaltoja olemme jäljessä myös 2025 - 2026. Geopoliittinen epävarmuus ja kauppapoliittiset jännitteet ovat lisänneet huomattavasti epävarmuutta tulevaisuuden näkymiin.

Suomen talouden kasvunäkymä on pitkälti kiinni siitä, kuinka vihreän siirtymän investoinnit onnistutaan kotiuttamaan. On edelleen tärkeää, että valtion toiminta ja kaikki uusi poliittinen ohjaus tukee tätä tavoitetta. EK:n dataikkunassa investointeja on tällä hetkellä 297 mrd euron edestä[1]. Hankkeiden valtaosan toteutuminen ei ole varmaa läheskään listatussa laajuudessa. Valtio, maakunnat, kunnat ja suomalaiset yritykset voivat kuitenkin vaikuttaa siihen, kuinka suuri osa hankkeista saadaan Suomeen. Vuosina 2021-2025 käynnistyviä hankkeita on 20 mrd €, josta Kemin biotuotetehdas oli 2 mrd, bioenergian osuus on 265 milj. €, biokaasun 86 miljoonaa € ja biohiilen osuus 18 miljoonaa €. Investointipäätöksiä vuosina 2025 – 2029 käynnistyvistä hankkeista on tehty 16 mrd € edestä, joista biokaasu 260 milj. €, biojalostamot ovat 50 milj. €, bioenergia 20 milj. € ja biohiili 20 milj. €. Loput hankkeista ovat esiselvitys- ja suunnitteluvaiheessa. Näiden joukossa on mm. monia biojalostamoita sekä hiilidioksidin

[1] Tilanne 12.5.2025

talteenotto- ja biokaasuhankkeita. Biojalostamohankkeita on 4,5 mrd €, (pääosin) biogeenisen hiilidioksidin talteenottoon tähtääviä hankkeita n. 900 milj. €, biokaasuhankkeita n. 500 milj. €. ja biohiilihankkeita n. 6 milj. €. Myös moni vetyhankkeista sisältää hiilidioksidin talteenoton.

Suomi ei ole tällä hetkellä saavuttamassa sovittuja EU-velvoitteitaan ilmastopolitiikassa eikä myöskään oman ilmastolakinsa tavoitteita. Suomessa tämä johtuu erityisesti muuttuneesta hiilinielujen laskentatavasta. Myös muilla EU-mailla on vaikeuksia EU-velvoitteidensa kanssa.

Bioenergia ry kiinnittää huomiota siihen, että julkisen talouden suunnitelma ei käsittele Suomen vastuita EU:n ilmastolainsäädännön toimeenpanon osalta. Suomella on sitovat ja sanktioidut EU-velvoitteet niin taakanjako- kuin maankäyttösektorin tavoitteiden saavuttamiseksi, joilla on myös merkittävä taloudellinen arvo – vaikkakin sen tarkka suuruus ja ehkä myös todennäköisyys - on tällä hetkellä vaikeasti arvioitavissa. Käsityksemme mukaan Suomella on tällä hetkellä arviolta n. 1 – 1,6 $MtCO_2$[2] päästökuilu taakanjakosektorilla vuoden 2030 tilanteessa. Maankäyttösektorilla haasteet ovat suurempia, sillä Suomelle on jo syntynyt 2021 - 2023 bruttoalijäämää arviolta n. 55 $MtCO_2$. Nettoalijäämä on edelleen kasvussa, sillä vuoden 2024 hakkuutaso ylitti vuoden 2023 tason noin prosentilla[3]. Vuonna 2030 maankäyttösektorin hiilinielun pitäisi olla n. -3,8 Mt, kun 2023 oltiin Tilastokeskuksen viimeisimpien tietojen mukaan päästön puolella 12 Mt. Suomen tulisi myös julkisen talouden suunnitelmalla ja kustannustehokkain ilmastotoimin pyrkiä varautumaan ja vastaamaan näihin haasteisiin.

Pidämme positiivisena, että julkisen talouden säästöpaineista huolimatta luonnon monimuotoisuutta edistävistä määrärahoista ei leikata. EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpano Suomessa vaatii pikemmin luonnonsuojelun rahoituksen lisäämistä. Tätä kohti tulisi edetä johdonmukaisesti eikä välillä kasvattaa ja välillä pienentää rahoitusta. Johdonmukaisuus ohjauksessa selkeyttää toimintaympäristöä ja luo pohjaa uudenlaisen liiketoiminnan synnylle.

Lisätiedot:
toimitusjohtaja Harri Laurikka, puh. +358 40 1630 465, harri.laurikka@bioenergia.fi

[2] Keito_WEM_WAM_tilanne_09042025.pdf
[3] Hakkuukertymä ja puuston poistuma alueittain 2024 | Luonnonvarakeskus